



Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ



Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της
Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): CN2 [07], CN2 [08]

Μαδρίτη, Οκτώβριος 2019

ISO 9001:2008 GEN 30 - 02

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668,
www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr



ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά.....	3
A.2 Ιστορική Αναδρομή.....	3
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος	4
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	5
B.1 Δομή Παραγωγής (αριθμός και μέγεθος εταιρειών)	5
B.2 Εξέλιξη Παραγωγής	5
B.3 Κόστος Παραγωγής* (αμοιβές – τιμές πρώτων υλών- κεφάλαιο)	9
B.4 Τεχνολογία παραγωγής*	9
B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής.....	10
Γ. ΖΗΤΗΣΗ.....	11
Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς	11
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά.....	14
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	15
Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος	15
Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών	15
Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια.....	20
Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	21
E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής.....	21
E.2 Τιμές λιανικής πώλησης.....	23
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	25
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου.....	25
Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	26
Z.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση –προσφορά.....	26
Z.2 Προοπτικές ελληνικών προϊόντων	26
Η. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	27



A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Ισπανία αφορά έναν από τους σημαντικότερους παραγωγούς φρούτων και λαχανικών παγκοσμίως. Η χώρα αποτελεί τον μεγαλύτερο εξαγωγέα της Ευρώπης και, εντός των τριών πρώτων, σε παγκόσμιο επίπεδο με την Κίνα και τις Η.Π.Α. Το μερίδιο της Ισπανίας στο συνολικό παγκόσμιο εμπόριο φρέσκων φρούτων και λαχανικών αντιπροσωπεύει περίπου το 12%. Αντίστοιχα, στην Ευρώπη αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό φρούτων και λαχανικών και ευθύνεται για το 25% της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής. Για το 2018, η αξία της συνολικής παραγωγής φρούτων και λαχανικών στην Ισπανία υπολογίζεται στα 14,23 δις ευρώ, με τη παραγωγή να ξεπερνάει τους 28 εκ. τόνους.

Περί τα 1,75 εκατομμύρια εκτάρια γης καλλιεργούνται με φρούτα και λαχανικά, η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας και της Βαλένθια.

Σχετικά με την οικονομία της Ισπανίας, η καλλιέργεια φρούτων και λαχανικών απορροφά το 29% του συνόλου της γεωργικής παραγωγής. Επιπλέον, το 25% των εργαζομένων στον αγροτικό τομέα απασχολείται στις εν λόγω καλλιέργειες και υπολογίζεται ότι οι άμεσα εργαζόμενοι του τομέα αυτού ξεπερνούν τους 202.000, στους οποίους πρέπει να προστεθούν ακόμη 100.000, οι οποίοι απασχολούνται έμμεσα στον κλάδο.

Επιπλέον, το 50% της παραγωγής προορίζεται για εξαγωγές, αποτελώντας με τον τρόπο αυτόν έναν σημαντικό τομέα για την οικονομική ανάπτυξη της Ισπανίας.

A.2 Ιστορική Αναδρομή

Η ιστορία της καλλιέργειας λαχανικών ξεκινάει από τα αρχαία χρόνια για την Ισπανία. Έως και την περίοδο του 8^{ου} αιώνα, δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στην τεχνολογία. Με την άφιξη όμως των Αράβων, η γεωργία αναπτύχθηκε σημαντικά, καθώς εισήλθαν νέοι τρόποι καλλιέργειας και νέα προϊόντα, όπως το βαμβάκι, το ρύζι, το πορτοκάλι και το καρπούζι.

Στη συνέχεια, την εποχή των κατακτήσεων, έφθασαν στην Ισπανία νέα φρούτα και λαχανικά, τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τη σύγχρονη κουζίνα της χώρας. Το καλαμπόκι, η πιπεριά και τα φασόλια αφομοιώθηκαν σε μικρό χρονικό διάστημα από τους ντόπιους, ενώ αντίθετα για την πατάτα και την τομάτα, η αφομοίωση ήρθε πιο δύσκολα.



Στα τέλη του 18^{ου} και στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, μεσολάβησε η κατάσχεση από το ισπανικό κράτος των αγροτικών εκτάσεων, το οποίο στη συνέχεια πώλησε σε ιδιώτες. Συνεπώς, η γη μεταφέρθηκε, από την εκκλησία, στους πλούσιους μεγαλογαιοκτήμονες της εποχής.

Από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα, η παραγωγή ξεκίνησε να μεταβάλλεται και να εξελίσσεται, ενώ οι πωλήσεις ξεκινούν να γίνονται εθνικές και διεθνείς. Τη δεκαετία του '50, ξεκινά η χρήση πιο εξελιγμένων μέσων καλλιέργειας, όπως λ.χ. του τρακτέρ, των λιπασμάτων κοκ. Παράλληλα, όμως, λόγω της βιομηχανοποίησης της οικονομίας της Ισπανίας, το αγροτικό εργατικό δυναμικό μειώνεται αισθητά, ενώ πλέον ο αγροτικός τομέας έχασε τα πρωτεία στη συμβολή του ΑΕΠ.

Τέλος, η είσοδος της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε επιπλέον βοήθεια στον τομέα και μετέβαλλε τις ισχύοντες διαδικασίες. Έκτοτε, η ισπανική γεωργία βελτιώνεται και τα τελευταία χρόνια έχει στραφεί εντονότερα στις βιολογικές καλλιέργειες καθώς και σε πιο οικολογικές μεθόδους παραγωγής.

A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος

Η καλλιέργεια φρούτων και λαχανικών είναι ύψιστης σημασίας για την οικονομία της χώρας. Οι μεγαλύτερες ποσότητες προορίζονται για εξαγωγή, δεδομένης της τεράστιας εσωτερικής παραγωγής. Ο συγκεκριμένος κλάδος των φρούτων και των λαχανικών είναι ο σημαντικότερο κλάδος της γεωργίας στην Ισπανία, καθώς το 29% αυτής αφορά τα φρούτα και τα λαχανικά. Επιπλέον, σημαντικό είναι και το μερίδιο των εργαζομένων που απασχολούνται στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς περισσότερα από 202.000 άτομα εργάζονται άμεσα σε αυτόν, ενώ 100.000 επιπλέον εργάζονται σε θέσεις που σχετίζονται έμμεσα με τον κλάδο, όπως της συσκευασίας κοκ.

Παράλληλα, ο συνολικός τζίρος από το εμπόριο λαχανικών και φρούτων ξεπερνά τα 6,6 δις ευρώ, ποσό το οποίο είναι πολύ υψηλότερο από τα έσοδα που πραγματοποιούνται μέσω της πώλησης ιχθυηρών και θαλασσινών (4,3 δις ευρώ) ή του κρέατος (2,89 δις ευρώ).

Εν κατακλείδι, παρόλο που ο τομέας της γεωργίας δεν έχει την ίδια βαρύτητα με τον τομέα των υπηρεσιών και της βιομηχανίας, πολλές οικογένειες εξαρτώνται από τις υφιστάμενες καλλιέργειες και ιδίως σε περιοχές όπου η παραγωγή είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Παράλληλα, οι μεγάλες ποσότητες εξαγωγών φρούτων και λαχανικών προσδίδουν στο κράτος και στην Ισπανία επιπλέον κύρος επί του παγκόσμιου εμπορίου καθώς και στη διαφήμιση των διατροφικών τους συνηθειών και προϊόντων, ενισχύοντας την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό.



B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή Παραγωγής (αριθμός και μέγεθος εταιρειών)

Τα τελευταία έτη, η Ισπανία βιώνει τη μαζική απομάκρυνση πληθυσμού από τα μικρά χωριά και την ύπαιθρο γενικότερα. Όπως είναι λογικό, εξαιτίας κυρίως του φαινομένου της αστικοποίησης, ο αριθμός των γεωργών μειώνεται τα τελευταία έτη. Μεταξύ του 2010 και του 2018, ο αριθμός τους μειώθηκε κατά 13,3%, φθάνοντας στο τέλος του 2018 τους 300.500 αγρότες. Μεταξύ αυτών, το 24% ανήκουν στο γυναικείο φύλο.

Σύμφωνα με την Ομοσπονδία Ισπανικών Ενώσεων Παραγωγών και Εξαγωγέων Φρούτων, Λαχανικών και Φυτών (FEPEX), το ήμισυ των αγροτών απασχολούνται στην καλλιέργεια φρούτων και λαχανικών. Πέραν όμως των καλλιεργητών υπάρχει και μεγάλη πληθώρα άλλων επιχειρήσεων, οι οποίες ασχολούνται με την αποθήκευση και το εμπόριο των προϊόντων, συμβουλευτικές εταιρίες, επιχειρήσεις που ασχολούνται με τη συσκευασία των φρούτων και λαχανικών κοκ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων ανήκει σε κάποια ένωση της τοπικής Κοινότητας, στην οποία δραστηριοποιούνται.

B.2 Εξέλιξη Παραγωγής

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, η παραγωγή φρούτων και λαχανικών στην Ισπανία αντιπροσωπεύει το 65% της συνολικής αγροτικής παραγωγής και συνολικά έφθασε τα 17,72 δις ευρώ το 2018.

Λαχανικά

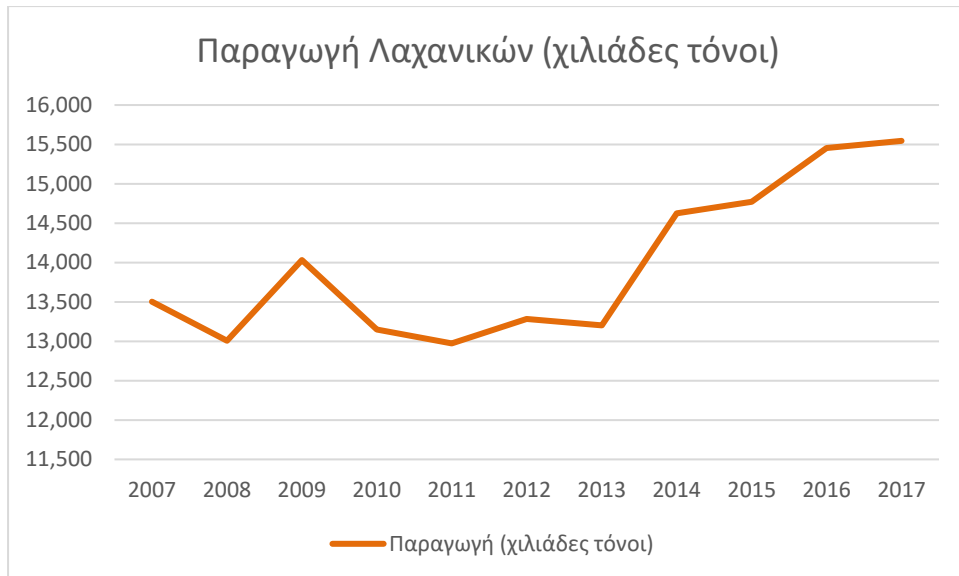


Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ), (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Παρά τη μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων λαχανικών κατά τη διάρκεια της ισπανικής οικονομικής κρίσης, τα τελευταία τέσσερα έτη παρατηρείται αύξηση των στρεμμάτων. Ως επακόλουθο, η ίδια τάση παρατηρείται και στον όγκο της παραγωγής λαχανικών, η οποία έχει εκτοξευτεί την τελευταία πενταετία, καθώς και στον συνολικό τζίρο από τις εν λόγω καλλιέργειες.



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ), (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ), (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Τομάτα

Η τομάτα αποτελεί την μεγαλύτερη συγκομιδή λαχανικών της Ισπανίας. Συγκεκριμένα, το 2018 η συγκομιδή μειώθηκε σε σχέση με το 2017 κατά 9,9% φθάνοντας συνολικά τους 4,7 εκατομμύρια τόνους. Λεπτομερέστερα, το καλοκαίρι, μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου που αποτελεί και την μεγαλύτερη ποσότητα, μειώθηκε κατά 11,2%, την φθινοπωρινή περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου μειώθηκε κατά 3,5% ενώ το υπόλοιπο έτος μειώθηκε κατά 7,8%.

Η καλλιέργεια της τομάτας γίνεται αποκλειστικά στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας με τη συνολική καλλιεργούμενη έκταση να ξεπερνά τα 65.000 εκτάρια.

Πατάτα

Η Ισπανία είναι σημαντικός καλλιεργητής πατάτας. Το 2018, η συνολική συγκομιδή ξεπέρασε τους 2 εκατομμύρια τόνους, παρουσιάζοντας όμως ετήσια μείωση 15,3%. Επίσης, η συνολική έκταση που χρησιμοποιήθηκε για την καλλιέργεια πατάτας μειώθηκε το 2018 σε σύγκριση με το 2017, κατά 9,2%, στα 67.720 εκτάρια. Η μεγαλύτερη έκταση βρίσκεται στην Κοινότητα της Καστίλλης και Λεόν (13.350 εκτάρια) και στην Κοινότητα της Γαλικίας (17.221 εκτάρια).

Μελιτζάνα

Για το 2018 η παραγωγή έφθασε τους 234.049 τόνους, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 2,89% σε σύγκριση με την παραγωγή του 2017. Μικρή αύξηση παρουσιάστηκε και στη συνολική καλλιεργούμενη επιφάνεια, ενώ η Κοινότητα με τη μεγαλύτερη καλλιεργούμενη έκταση είναι η Ανδαλουσία, αφού εκεί καλλιεργείται το 84,4% της συνολικής παραγωγής.



Άλλα λαχανικά

Για το 2018, υπήρξε αύξηση της συγκομιδής του μπρόκολου κατά 8,8%, ενώ μείωση παρουσιάστηκε τόσο στην παραγωγή σπανακιού (-10,1%) όσο και στην παραγωγή αγκινάρας (-8,3%).

Φρούτα

Κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Ισπανία παρατηρείται μία γενικότερη πτώση στην συνολικά παραγόμενη αξία φρούτων, η οποία όμως, ξεκίνησε να αυξάνεται από το 2015, τάση η οποία παρατηρείται, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, και το 2018.



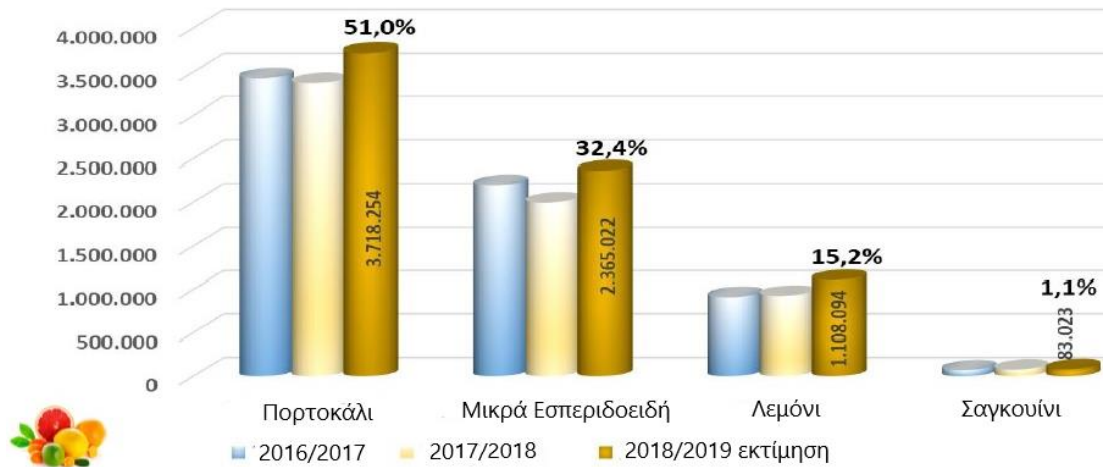
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ), (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Εσπεριδοειδή

Για το 2018 υπήρξε μείωση της παραγωγής των εσπεριδοειδών κατά 7% σε σχέση με το 2017. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στις κλιματικές αλλαγές κατά τη διάρκεια του έτους στην περιοχή της Βαλένθια, κύριου παραγωγού εσπεριδοειδών της χώρας. Η συνολική παραγωγή έφθασε τα 6,7 εκ. μετρικούς τόνους. Η παραγωγή της φετινής περιόδου 2018/2019 αναμένεται να ξεπεράσει τους 7,2 τόνους.



ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ (τόνοι)



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ)

Περισσότερο από το ήμισυ της παραγωγής εσπεριδοειδών είναι τα πορτοκάλια ενώ το ένα τρίτο της υπόλοιπης παραγωγής είναι μικρά εσπεριδοειδή, όπως τα μανταρινία.

Βιολογικά Φρούτα και Λαχανικά

Τα τελευταία έτη παρουσιάζεται αυξημένη ζήτηση στην Ισπανία για προϊόντα, τα οποία είναι βιολογικά και παράλληλα έχουν παραχθεί ή συσκευασθεί με τρόπους φιλικούς προς το περιβάλλον.

Παράλληλα, το ισπανικό κράτος βοηθά τους παραγωγούς των εν λόγω προϊόντων με το πρόγραμμα «Στρατηγική για την Οικολογική Παραγωγή 2018-2020».

B.3 Κόστος Παραγωγής* (αμοιβές – τιμές πρώτων υλών- κεφάλαιο)

Για το 2018, οι τελευταίες εκτιμήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων της Ισπανίας αναφέρουν αύξηση της τιμής των ενοικίων γης κατά 4,3% σε σύγκριση με το 2017. Επίσης, σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Αρχή, το ενοίκιο γης ανά ετήσιες μονάδες εργασίας στις τρέχουσες τιμές, αυξήθηκε το 2018 κατά 5,2%.

B.4 Τεχνολογία παραγωγής*

Είναι πλέον βέβαιο ότι τα υπάρχοντα μηχανήματα δεν επαρκούν από μόνα τους για την αύξηση της παραγωγής. Προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή και να βελτιωθεί η ποιότητα, είναι αναγκαία η χρήση της τεχνολογίας, η οποία παράλληλα εφαρμόζεται σε κάθε κλάδο της οικονομίας.



Τόσο οι Ισπανοί γεωργοί όσο και το ισπανικό κράτος έχουν αντιληφθεί την ανάγκη της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών. Παρόλο που το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιούν τεχνολογική βοήθεια στις καλλιέργειές τους δεν είναι υψηλό, ιδιαίτερα μέσω των νέων αγροτών, η εφαρμογή αυτή αυξάνεται. Προκειμένου να υποστηριχθούν κατάλληλα οι αγρότες, το ισπανικό κράτος έχει πάρει ορισμένα μέτρα για την ανάπτυξη των τεχνολογικών εφαρμογών που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες, ενώ παράλληλα χρησιμοποιούν και τα αντίστοιχα προγράμματα από την Ε.Ε.

Σε εθνικό επίπεδο, το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων έχει θέσει σε ισχύ Ομάδα Εστίασης για την ψηφιοποίηση και τα μεγάλα δεδομένα στους τομείς των γεωργικών προϊόντων και δασοκομίας και αγροτικού περιβάλλοντος, η οποία δρα στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ψηφιοποίησης της Γεωργίας και Δασοκομίας και Αγροτικού Περιβάλλοντος. Στόχος της ομάδας είναι να διερευνηθούν πρακτικές και καινοτόμες λύσεις, οι οποίες αφορούν προβλήματα και ευκαιρίες αναφορικά με την ψηφιοποίηση της γεωργίας και δασοκομίας. Μεταξύ άλλων, γίνονται αναλύσεις της κατάστασης που επικρατεί και των εμποδίων που υφίστανται για την τεχνολογική μεταλλαγή των αναφερθέντων κλάδων.

Παράλληλα, ειδικότερα στις αγροτικές περιοχές, λειτουργούν ερευνητικά κέντρα ή τμήματα των πανεπιστημίων, τα οποία ασχολούνται με την αγροτική τεχνολογία. Ορισμένα από αυτά τα κέντρα και πανεπιστήμια είναι: το πολυτεχνείο της Βαλένθια, το οποίο διαθέτει το εργαστήριο Agricultural Robotics Laboratory. Επιπλέον, το Επιστημονικό-Τεχνολογικό Πάρκο της Αλμερίας (PITA) πέραν άλλων ερευνών ασχολείται με τις τεχνολογίες στον τομέα της γεωργίας. Παράλληλα, δραστηριοποιούνται πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν τεχνολογικές λύσεις για τους αγρότες.

B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης της Ισπανίας η παραγωγή φρούτων και λαχανικών είχε μειωθεί. Τα τελευταία όμως έτη είναι αισθητή η αύξηση τόσο της παραγωγής αλλά και των ατόμων που απασχολούνται στο κλάδο αυτό.

Προβλέπεται ότι η αύξουσα αυτή τάση θα συνεχίσει εντός και των επόμενων ετών, καθώς πλέον οι παραγωγοί αντιλαμβάνονται ότι μπορούν να ωφεληθούν, πέραν από την αυξανόμενη εσωτερική ζήτηση, από τις ευκαιρίες του διεθνούς εμπορίου. Παρόλα αυτά, ανησυχητικός παράγοντας είναι οι μειωμένες τιμές που επικρατούν για διάφορα προϊόντα, οι οποίες βλάπτουν τα συμφέροντα των παραγωγών.



Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς

(segmentation) - εξέλιξη κατανάλωσης του κλάδου/προϊόντος (σε βάθος 5ετίας)

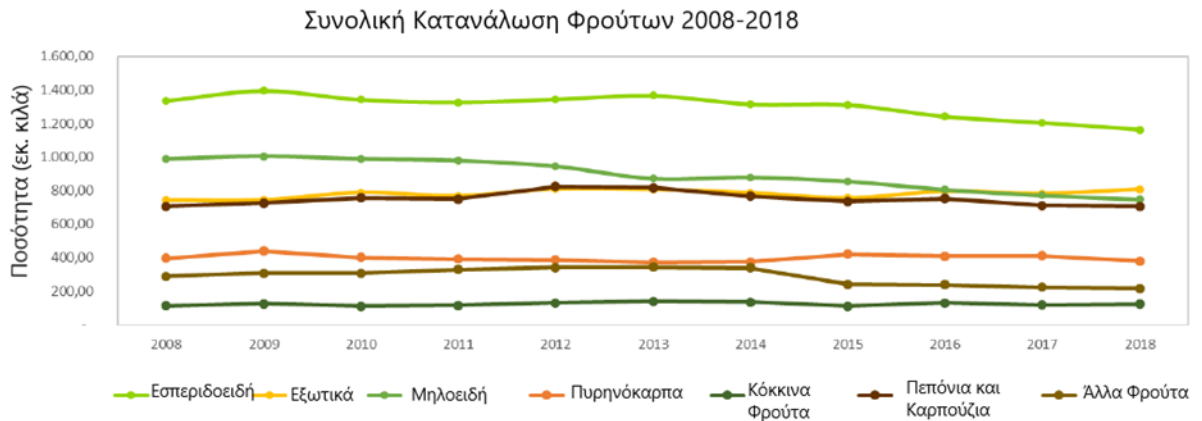
Φρέσκα Φρούτα

Το 2018, η αγορά φρέσκων φρούτων από τα ισπανικά νοικοκυριά μειώθηκε κατά 1,8% σε σύγκριση με το 2017, ενώ η συνολική δαπάνη για την αγορά αυτών αυξήθηκε κατά 4%, εξαιτίας της αυξημένης μέσης τιμής των φρέσκων φρούτων, η οποία κυμάνθηκε στα 1,54 ευρώ ανά κιλό. Η τάση αυτή παρατηρείται και κατά τα προηγούμενα έτη. Η μέση ατομική κατανάλωση για το ίδιο έτος έφθασε τα 90,49 κιλά και η μέση δαπάνη ανά άτομο ξεπέρασε τα 139 ευρώ.

	Κατανάλωση Φρέσκων Φρούτων, 2018	% Μεταβολή 2018/2017
Ποσότητα (εκ. τόνοι)	4.142.568,37	-1,80 %
Αξία (εκ. ευρώ)	6.383.431,58	4 %
Ατομική Κατανάλωση (κιλά)	90,49	-2,10 %
Ατομική Δαπάνη (ευρώ)	139,44	3,60 %
Μέση Τιμή (ευρώ)	1,54	5,80 %

Πηγή: Informe del Consumo Alimentario en España 2018, Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Συγκεκριμένα, τα εσπεριδοειδή (πορτοκάλια, λεμόνια, μανταρίνια και γκρέιπφρουτ) αποτελούν την κατηγορία των φρούτων που αγόρασαν περισσότερο οι Ισπανοί καταναλωτές το 2018, αφού αποτέλεσαν το 28,09% της συνολικής κατανάλωσης. Το 19,56% της συνολικής κατανάλωσης αποτελούν τα εξωτικά φρούτα (μπανάνα, ακτινίδιο, αβοκάντο, ανανάς και τσεριμόγια) ενώ την τρίτη θέση καταλαμβάνουν τα μήλα, τα αχλάδια και τα σταφύλια με ποσοστό 18%. Σε ετήσια βάση, μεγάλη αύξηση κατά 4% σε ποσότητα και κατά 10,4% σε δαπάνη, σημειώθηκε στα κόκκινα φρούτα, ενώ η μεγαλύτερη πτώση στην καταναλωθείσα ποσότητα παρατηρήθηκε στα πυρηνόκαρπα.



Πηγή: Informe del Consumo Alimentario en España 2018, Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Όσον αφορά τους τύπους καταναλωτή, οι ενήλικες καταναλώνουν μεγαλύτερες ποσότητες φρούτων, με τους συνταξιούχους να έχουν τη μεγαλύτερη κατανάλωση, η οποία, το 2018, ανήλθε στα 174,2 κιλά ανά άτομο, σχεδόν διπλάσια του εθνικού μέσου όρου. Επίσης μεγάλοι καταναλωτές φρέσκων φρούτων είναι οι ανεξάρτητοι ενήλικες με ετήσια μέση ατομική κατανάλωση 174 κιλών.

Σχετικά με τις κοινότητες της Ισπανίας, παρατηρείται ότι η μεγαλύτερη ατομική κατανάλωση γίνεται στη Χώρα των Βάσκων, τη Γαλικία και την Αστουρίας, με 109,5, 108,5, 99,9 κιλά αντίστοιχα ενώ αντίθετα η μικρότερη κατανάλωση εμφανίζεται στην Ανδαλουσία, όπου η μέση ετήσια ατομική ποσότητα φθάνει τα 77,4 κιλά.

Φρέσκα Λαχανικά

Για το 2018, παρατηρείται αύξηση της αγοράς φρέσκων λαχανικών από τα νοικοκυριά της Ισπανίας κατά 3% σε σχέση με το 2017, καθώς επίσης αύξηση του 4,4% παρατηρείται και στη συνολική δαπάνη. Η μέση ετήσια ατομική κατανάλωση έφθασε τα 56,88 κιλά ενώ η μέση ετήσια ατομική δαπάνη ξεπέρασε τα 102 ευρώ. Η μέση τιμή πώλησης των λαχανικών έφθασε τα 1,8 ευρώ ανά κιλό.

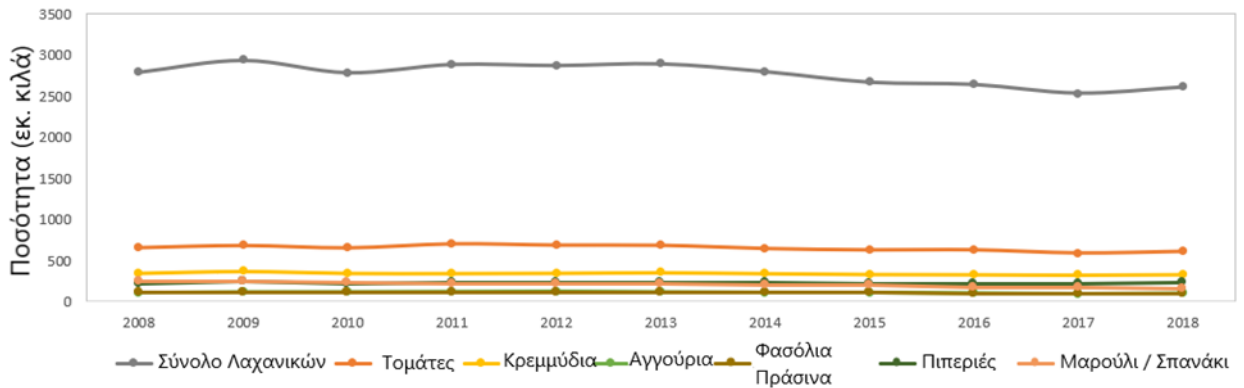
	Κατανάλωση Φρέσκων Λαχανικών 2018	% Μεταβολή 2018/2017
Ποσότητα (εκ. τόνοι)	2.604.010,10	3,00 %
Αξία (εκ. ευρώ)	4.679.308,69	4,40 %
Ατομική Κατανάλωση (κιλά)	56,88	2,60 %
Ατομική Δαπάνη (ευρώ)	102,21	4,00 %



Μέση Τιμή (ευρώ) | 1,8 | 1,30 %

Πηγή: Informe del Consumo Alimentario en España 2018, Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Συνολική Κατανάλωση Φρέσκων Λαχανικών 2008-2018



Πηγή: Informe del Consumo Alimentario en España 2018, Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Περίπου το 50% της συνολικής κατανάλωσης νωπών λαχανικών αφορούν ντομάτες, αγγούρια, μελιτζάνες, κολοκύθια, πιπεριές, μπρόκολα και λάχανα. Σε σχέση με το 2017, το 2018 είχε μεγάλη αύξηση η κατανάλωση μανιταριών, η οποία αυξήθηκε κατά 11% και αντιπροσωπεύει το 5,3% της συνολικής αξίας των νωπών λαχανικών.

Αναφορικά με την κατανάλωση ανά τύπο καταναλωτή, παρατηρείται ότι οι συνταξιούχοι καταναλώνουν μεγαλύτερη ποσότητα φρέσκων λαχανικών, με τη μέση ατομική κατανάλωση να ξεπερνά κατά 45,6 κιλά το μέσο όρο, ακολουθούμενοι από τους ανεξάρτητους ενήλικες, των οποίων η ετήσια ατομική κατανάλωση έφθασε τα 101,73 κιλά. Αντιθέτως, η μικρότερη κατανάλωση παρατηρείται στους γονείς με μικρά παιδιά, οι οποίοι καταναλώνουν αισθητά μικρότερες ποσότητες ήτοι 30,33 κιλά ανά έτος.

Σχετικά με τις κοινότητες, μεταξύ άλλων, τον μέσο όρο ξεπερνούν η Αραγονία, η Καταλονία και η Χώρα των Βάσκων, ενώ αντιθέτως η μικρότερη κατανάλωση λαχανικών παρατηρείται στην Αστούριαν και στην Καστίλλη-Λα Μάντσα, με τη μέση ατομική κατανάλωση στα 44,88 και 48,55 κιλά αντίστοιχα.

«Τέταρτης Γκάμας» Φρούτα και Λαχανικά

Τα τελευταία έτη, αυξάνεται σημαντικά η κατανάλωση νέων προπαρασκευασμένων φρούτων και λαχανικών (των λεγόμενων προϊόντων 4ης γκάμας / ήδη κομμένων προϊόντων), τα οποία όμως διατηρούν τα θρεπτικά τους χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, στην Ισπανία, το 2018 η



κατανάλωση του συγκεκριμένου τύπου φρούτων και λαχανικών αυξήθηκε κατά 135,5% ενώ η δαπάνη για την αγορά αυτών αυξήθηκε κατά 117,6% σε σχέση με το 2017. Η μέση ατομική κατανάλωση ανήλθε στα 4,73 και η μέση τιμή κυμάνθηκε στα 2,54 ευρώ ανά κιλό. Η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει το 1,13% του συνόλου της δαπάνης για τρόφιμα από τα ισπανικά νοικοκυριά.

	Κατανάλωση Φρούτων και Λαχανικών 4ης γκάμας 2018	% Μεταβολή 2018/2017
Ποσότητα (εκ. τόνοι)	193.429,75	135,50%
Αξία (εκ. ευρώ)	322.537,99	117,60%
Ατομική Κατανάλωση (κιλά)	4,23	134,60%
Ατομική Δαπάνη (ευρώ)	7,05	116,70%
Μέση Τιμή (ευρώ)	1,67	-7,60%

Πηγή: Informe del Consumo Alimentario en España 2018, Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (Επεξεργασία, Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Οι μεγαλύτεροι καταναλωτές αυτών των προϊόντων είναι τα νοικοκυριά, τα οποία αποτελούνται από συνταξιούχους αλλά και τα νοικοκυριά που αποτελούνται από ενήλικες χωρίς παιδιά ή με μεγάλα παιδιά. Οι κοινότητες που αγοράζουν τις μεγαλύτερες ποσότητες φρούτων και λαχανικών αυτής της κατηγορίας είναι οι Κανάριες Νήσοι, οι Βαlearίδες Νήσοι καθώς και η Καταλονία.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Υπολογίζεται ότι η κατανάλωση φρέσκων φρούτων είναι 1,5 μερίδες ημερησίως, το οποίο είναι αρκετά πιο χαμηλό από την προτεινόμενη ποσότητα 5 μερίδων που προτείνει η ιατρική κοινότητα καθημερινώς για μια ισορροπημένη διατροφή. Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι ετησίως η κατανάλωση αυτή μειώνεται. Επίσης ανησυχητικό είναι ότι η κατανάλωση φρούτων από παιδιά και εφήβους είναι ακόμη χαμηλότερη από τον εθνικό μέσον όρο, στα 241 και 220 γραμμάρια ανά άτομο ημερησίως.

Τα τελευταία έτη παρατηρείται αύξηση της αγοράς οικολογικών και βιολογικών προϊόντων, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, οι οποίοι πραγματοποιούν τις αγορές τους πιο συνειδητοποιημένα. Ακόμη, ιδιαίτερη αύξηση παρατηρείται και στη ζήτηση εξωτικών φρούτων, προϊόντων έτοιμων προς κατανάλωση δηλαδή ήδη κομμένων φρούτων και λαχανικών καθώς επίσης και στους φυσικούς χυμούς.



Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος

Ο μεγαλύτερος εξαγωγέας φρούτων και λαχανικών στην Ευρώπη και τρίτη στον κόσμο είναι η Ισπανία, καθώς το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της προορίζεται για αγορές εκτός των συνόρων της. Το 2018, η αξία των εξαγωγών φρούτων και λαχανικών αυξήθηκε κατά 1% στα 12,8 δις ευρώ, αν και η συνολική ποσότητα εξαγωγών μειώθηκε σε σχέση με το 2017 κατά 1%.

Αναλυτικότερα, οι εξαγωγές των λαχανικών αυξήθηκαν κατά 0,4% σε αξία και 4,4% σε ποσότητα, ενώ τα πιο εξαγώγιμα λαχανικά ήταν η πιπεριά, αποτελώντας το 14% του συνόλου της εξαγώγιμης ποσότητας λαχανικών, ακολουθούμενα από το αγγούρι και το μαρούλι. Στα φρούτα, η κατάσταση ήταν διαφορετική, καθώς το σύνολο της ποσότητας που εξήχθη, μειώθηκε κατά 4,4%, φθάνοντας τα 7,1 εκατομμύρια τόνους. Παρόλα αυτά, η συνολική αξία αυτών αυξήθηκε κατά 1,4% στα 7,54 δις ευρώ. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μεγάλη μείωση εξαγωγής νεκταρινιών, ροδάκινων, λωτών και δαμάσκηνων. Αντίθετα όμως, αυξημένες εξαγωγές παρατηρήθηκαν σε άλλα φρούτα όπως το καρπούζι, το σταφύλι και το σμέουρο.

Επομένως, παρά το γεγονός ότι στην Ισπανία πραγματοποιούνται εισαγωγές φρούτων και λαχανικών, το εμπορικό ισοζύγιο είναι θετικό για τη χώρα, ενώ η αξία των εξαγωγών είναι περίπου πέντε φορές μεγαλύτερη από την αξία των εισαγωγών. Συγκεκριμένα, για το 2018, το εμπορικό ισοζύγιο της Ισπανίας ήταν 4,72 δις ευρώ, μειωμένο όμως σε σχέση με το ισοζύγιο του 2017. Για τα φρούτα, οι μεγαλύτερες εισαγωγές αφορούσαν το αβοκάντο, το ακτινίδιο και το μήλο, ενώ στα λαχανικά τη πρωτιά κατέχει η πατάτα και τα πράσινα φασόλια.

Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών

- Εξωτερικό Εμπόριο της χώρας/ Γεωγραφική κατανομή

Εξαγωγές

Όπως έχει αναφερθεί, η Ισπανία εξαγεί τις μεγαλύτερες ποσότητες φρούτων και λαχανικών παγκοσμίως. Από τις Κοινότητες της Ισπανίας, ο μεγαλύτερος εξαγωγέας είναι η Ανδαλουσία ακολουθούμενη από την Κοινότητα της Βαλένθια ενώ τρίτη είναι η Μούρθια. Αποδέκτες των εμπορευμάτων τους είναι κατά κύριο λόγο οι ευρωπαϊκές χώρες, καθώς τις πρώτες 16 πρώτες θέσεις τις καλύπτουν χώρες της εν λόγω ηπείρου. Ο μεγαλύτερος αποδέκτης ισπανικών λαχανικών είναι η Γερμανία, στην οποία εξήχθησαν περί τα 1,45 εκ. τόνοι



λαχανικών, συνολικής αξίας 1,5 δις ευρώ. Ακολουθεί η Γαλλία ενώ ο μεγαλύτερος αποδέκτης λαχανικών εκτός της γηραιάς ηπείρου είναι οι Η.Π.Α., στις οποίες όμως η ποσότητα και η αξία είναι εμφανώς μικρότερη από τις πρώτες 16 ευρωπαϊκές χώρες.

Εξαγωγές Λαχανικών Ισπανίας (2018)

Χώρα	Ποσότητα (κιλά)	Αξία (ευρώ)
Γερμανία	1.449.626.442	1.511.216.391,37
Γαλλία	1.030.968.215	1.015.841.508,15
Ην. Βασίλειο	924.848.550	907.934.583,15
Ολλανδία	583.934.177	574.956.477,21
Ιταλία	309.669.323	294.409.042,60

Πηγή: Τελωνεία Ισπανίας

Παρόμοια τάση με αυτή των λαχανικών παρουσιάζουν και οι εξαγωγές της Ισπανίας σε φρούτα. Μεγαλύτερος αποδέκτης είναι η Γερμανία, ακολουθούμενη με σημαντική διαφορά από τη Γαλλία.

Εξαγωγές Φρούτων Ισπανίας (2018)

Χώρα	Βάρος (κιλά)	Αξία (ευρώ)
Γερμανία	2.059.487.131	2.196.563.598,15
Γαλλία	1.470.015.691	1.618.795.014,02
Ην. Βασίλειο	692.008.983	1.036.193.356,14
Ιταλία	518.260.990	632.574.835,02
Ολλανδία	450.729.740	545.129.849,06

Πηγή: Τελωνεία Ισπανίας

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές της χώρας παρουσιάζουν μεγαλύτερη ιδιομορφία σε σχέση με τις εξαγωγές όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση, καθώς μεγάλη μερίδα των εισαγωγών έχουν και οι χώρες εκτός Ευρώπης. Την πρώτη θέση σε εξαγωγές ποσότητας λαχανικών προς την Ισπανία κατέχει η γειτόνα χώρα Γαλλία. Σε ποσότητα ακολουθεί η Ρωσία αλλά με αρκετά μειωμένη αξία εισαγωγών ενώ την τρίτη θέση κατέχει το δια θαλάσσης γειτονικό Μαρόκο, έχοντας όμως τη μεγαλύτερη αξία εισαγωγών.

Εισαγωγές Λαχανικών Ισπανίας (2018)

Χώρα	Βάρος (κιλά)	Αξία (ευρώ)
Μαρόκο	255.207.228	316.900.261,88
Γαλλία	929.023.461	285.575.154,40
Ολλανδία	143.877.315	93.695.301,80
Πορτογαλία	128.702.665	73.305.297,98
Περου	48.027.892	68.086.827,22



Ρωσία	278.844.955	56.270.443,86
Βέλγιο	75.769.716	50.015.217,33
Η.Π.Α.	48.106.864	45.236.950,37

Πηγή: Τελωνεία Ισπανίας

Αντιθέτως με τις εξαγωγές φρούτων και λαχανικών, οι εισαγωγές προέρχονται κυρίως από χώρες εκτός της Ευρώπης. Την πρώτη θέση σε κιλά φρούτων κατέχει η Κόστα Ρίκα, ακολουθούμενη από την Πορτογαλία. Η πρώτη χώρα σε αξία εισαγωγών είναι οι Η.Π.Α., παρότι η συνολική της ποσότητα είναι κάτω του ήμισυ της εισαχθείσης ποσότητας από την Κόστα Ρίκα.

Εισαγωγές Φρούτων Ισπανίας (2018)

Χώρα	Βάρος (κιλά)	Αξία (ευρώ)
Η.Π.Α.	120.208.202	599.462.114,07
Μαρόκο	178.951.219	364.144.419,90
Περου	102.482.053	200.459.604,08
Κόστα Ρίκα	285.946.262	171.098.217,97
Πορτογαλία	183.635.907	158.914.252,08
Γαλλία	154.548.745	142.426.337,87

Πηγή: Τελωνεία Ισπανίας

Μεγάλης ποσότητας είναι οι εισαγωγές της πατάτας, οι οποίες αποτελούν το 35% των εισαγόμενων φρούτων και λαχανικών και το 56% του συνόλου των εισαγόμενων των λαχανικών.

Παρατηρείται βέβαια μεγάλη αύξηση εισαγωγών σε πλήθος άλλων φρούτων και λαχανικών. Ορισμένα από αυτά τα προϊόντα είναι τα πράσινα φασόλια, καθώς το 2018 εισήχθησαν 143.766 τόνοι, έχοντας πενταετή αύξηση 14%. Μεγάλη αύξηση σε βάθος πενταετίας παρουσιάζουν και τα κρεμμύδια. Το 2018, στην Ισπανία εισήχθησαν 87.371 τόνοι το οποίο αποτελεί, σχεδόν, την διπλάσια ποσότητα σε σχέση με το 2014. Σχεδόν διπλασιασμός των εισαγωγών σε ποσότητα από το 2014 παρατηρείται και στα κολοκυθάκια ενώ μικρότερη αύξηση της τάξεως του 8% παρατηρείται στην εισαγωγή τομάτας.

Το 2018, έντονη αύξηση στις εισαγωγές σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος αναφοράς, παρατηρήθηκε στις μπανάνες (19%), τον ανανά (6%) και το αβοκάντο (32%).

- Ανάλυση διμερούς εμπορίου με την Ελλάδα

Καθώς και οι δύο χώρες είναι μεγάλοι παραγωγοί φρούτων και λαχανικών, το μεταξύ τους εμπόριο είναι πιο περιορισμένο σε σύγκριση με τις εμπορικές σχέσεις που διατηρούν με άλλες χώρες. Συγκεκριμένα, για την Ισπανία, η



Ελλάδα είναι ο 31^{ος} εξαγωγικός προορισμός φρούτων στην Ισπανία και 33^η στις εξαγωγές λαχανικών.

Για την Ελλάδα, η Ισπανία αποτελεί τον 14^ο προορισμό των λαχανικών της, με βάση την αξία και τον 17^ο με βάση την ποσότητα ενώ για τα φρούτα η Ισπανία αποτελεί την 9^ο σε αξία, αλλά την 14^η σε συνολική ποσότητα. Σημαντικό μερίδιο επί των φρούτων που εξάγονται στην Ισπανία έχει το ελληνικό ακτινίδιο.

Εξαγωγές Λαχανικών Ελλάδας στην Ισπανία (2018), κωδικοί CN4

ΡΟΗ	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0707'	Αγγούρια και αγγουράκια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	1.530.047	1.403.800
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0701'	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	90.117	204.635
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0709'	Λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από πατάτες, ντομάτες, λαχανικά του γένους Allium, προϊόντα του γένους Brassica, μαρούλια του είδους Lactuca sativa και του γένους Cichorium, καρότα, γογγύλια, κοκκινογούλια για σαλάτα, λαγόχορτο	162.659	114.312
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0703'	Κρεμμύδια, ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα και άλλα λαχανικά του γένους Allium, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	45.554	93.000
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0711'	Λαχανικά, διατηρημένα προσωρινά, π.χ. με διοξειδίο του θείου ή σε άρμη, θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλισθεί προσωρινά η διατήρησή τους, αλλά ακατάλληλα για διατροφή στην κατάσταση που βρί	78.636	64.745
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0704'	Κράμβες, κουνουπίδια, κράμβες σγουρές, γογγυλοκράμβες και παρόμοια βρώσιμα προϊόντα του γένους Brassica, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	12.288	38.400
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0710'	Λαχανικά, άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα	17.407	20.953
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0702'	Ντομάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	71.931	17.384
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0713'	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα	853	428
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0712'	Λαχανικά ξερά, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα	30	5

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Εξαγωγές Φρούτων Ελλάδας στην Ισπανία (2018), κωδικοί CN4

ΡΟΗ	CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0810'	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα,	16.782.729	16.513.761



		φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά (εκτός από καρπούς με κέλυφος, μπανάνες, χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, καρποί αβοκάντο, γκουάβες, καρποί μάγγο, μαγγούστες, καρποί παπάγιας, εσ		
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0805'	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	3.544.311	7.316.073
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0807'	Πεπόνια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καρπούζια, και καρποί παπάγιας, νωπά	1.838.624	5.428.796
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0809'	Βερίκοκα, κέρασια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brughons και nectarines, δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά	875.269	1.232.591
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0802'	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (εκτός από καρύδια κοκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών)	5.664.556	715.512
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0806'	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	1.147.430	544.236
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0813'	Βερίκοκα, δαμάσκηνα, μήλα, ροδάκινα, αχλάδια, καρποί παπάγιας, καρποί οξυφοίνικα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσιμα, αποξηραμένα, καθώς και μείγματα βρώσιμων, αποξηραμένων καρπών και φρούτων ή καρπών με κέλυφος (εκτός από καρπούς με κέλυφος, μπανάνε	306.549	360.846
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0811'	Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	350.619	272.761
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0808'	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	17.310	59.943
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0812'	Καρποί και φρούτα προσωρινά διατηρημένα, π.χ. με διοξείδιο του θείου ή σε άρμη, θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλισθεί προσωρινά η διατήρησή τους, αλλά ακατάλληλα για διατροφή στην κατάσταση	74.732	42.336
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0801'	Καρύδια κοκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, έστω και χωρίς το κέλυφος τους ή τη φλούδα τους	279.839	30.957
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	0804'	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια των ποικιλιών avocats και goganes, μάγγες και μαγγούστες, νωπά ή ξερά	2.280	480

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ



Τα πέντε πρώτα, σε ποσότητα, προϊόντα που εισάγει η Ισπανία από την Ελλάδα είναι το ακτινίδιο, τα πορτοκάλια, το ροδάκινο, η πατάτα και το καρπούζι.

Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθείται το δασμολογικό καθεστώς της Ε.Ε.. Η χώρα δεν εφαρμόζει ειδικούς δασμούς για τα φρούτα και τα λαχανικά.

Όντας προϊόντα διατροφής σημαντικών διατροφικών αξιών, τα φρούτα και τα λαχανικά υπόκεινται στο χαμηλότερο ποσοστό ΦΠΑ, το οποίο είναι 4%.

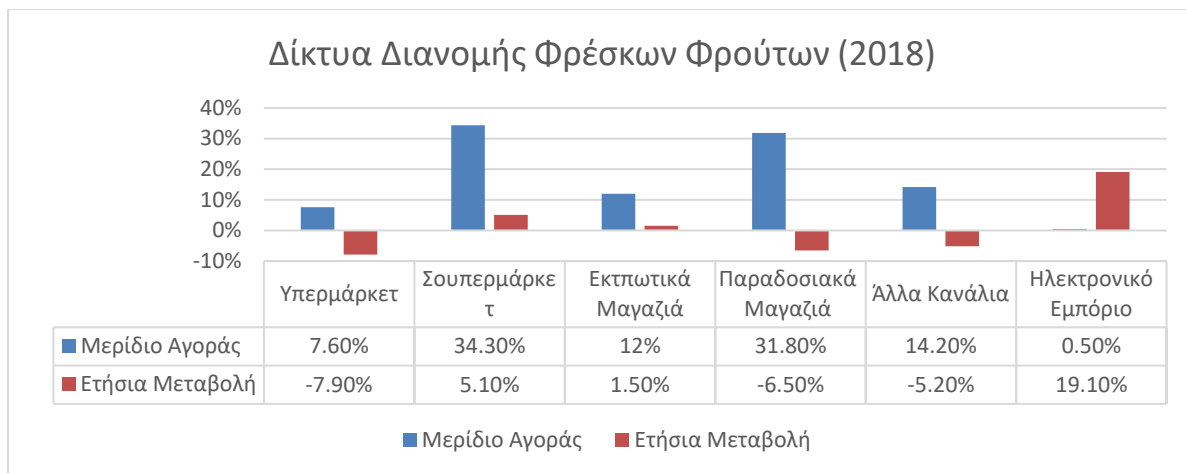


Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ε.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής

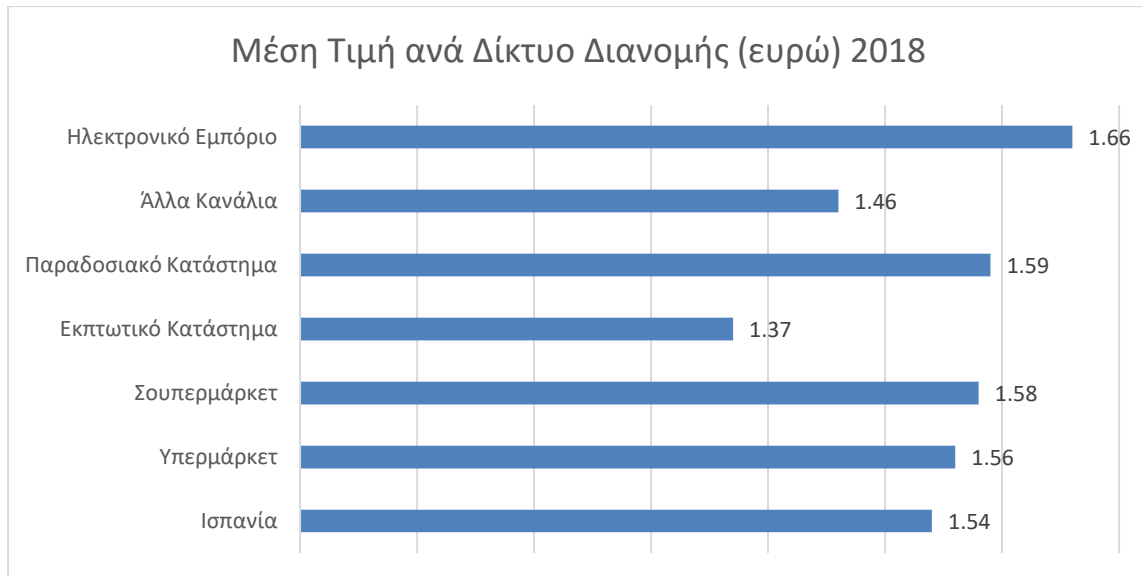
Φρέσκα Φρούτα

Περισσότερο από το 60% του συνόλου των αγορών φρέσκων φρούτων γίνεται μέσω σουπερμάρκετ και παραδοσιακών καταστημάτων, με τις αγορές μέσω του πρώτου τύπου να αυξάνονται κατά 5,1% εντός του 2018 ενώ αυτές μέσω παραδοσιακών καταστημάτων μειώθηκαν 6,5% σε σχέση με το 2017. Όπως και σε όλα τα τρόφιμα, έτσι και στις πωλήσεις φρέσκων φρούτων αυξάνεται με ταχύ ρυθμό η ζήτηση μέσω διαδικτύου, αν και παραμένει σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο, ήτοι 0,5% επί του συνόλου των πωλήσεων.



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ) (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

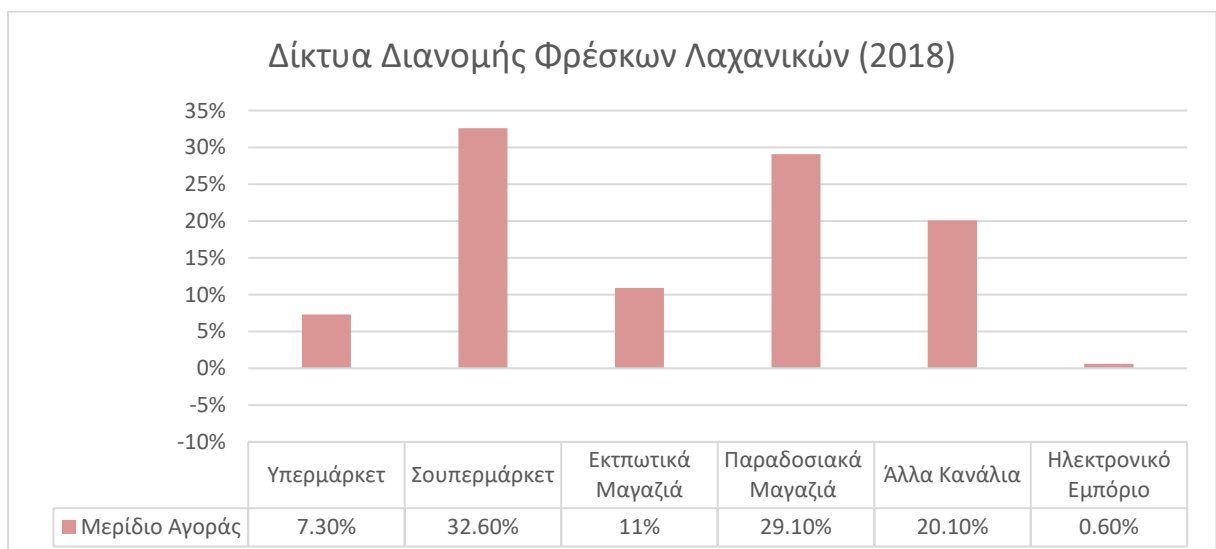
Η μέση τιμή του συνόλου των φρούτων διαμορφώθηκε το 2018 στα 1,54 ευρώ ανά κιλό, ενώ η μέση τιμή διαμορφώθηκε, περίπου στα ίδια επίπεδα σε όλα τα κανάλια διανομής.



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ) (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης).

Λαχανικά

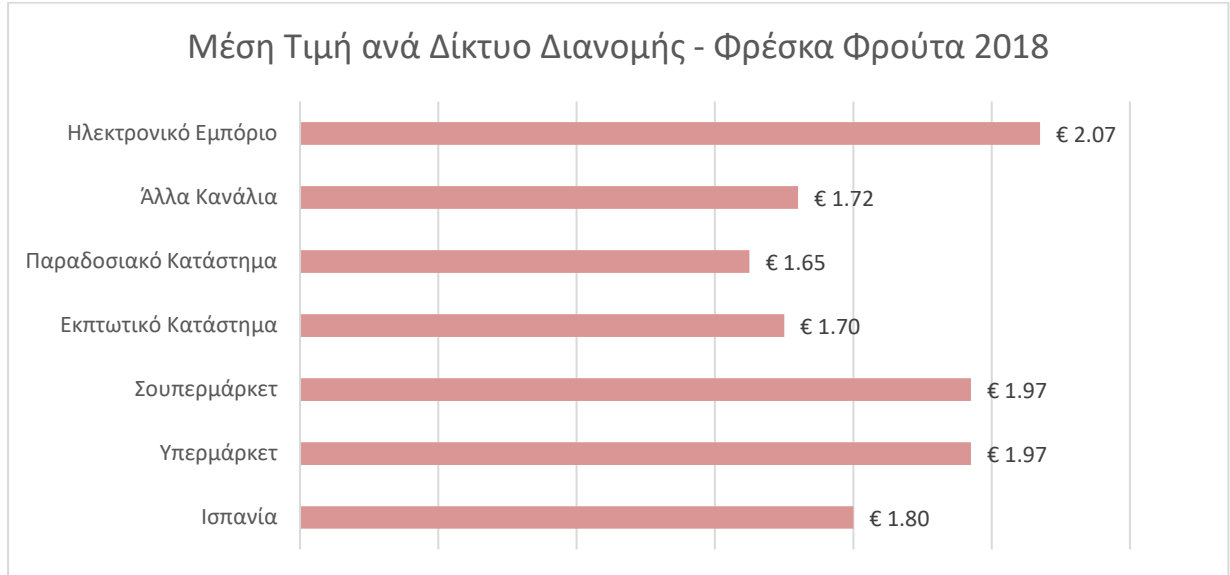
Οι Ισπανοί καταναλωτές αγοράζουν φρέσκα λαχανικά μέσω του σουπερμάρκετ και των παραδοσιακών καταστημάτων – μανάβικων/οπωροπωλείων. Για το 2018, όλα τα δίκτυα διανομής, πέραν των παραδοσιακών μαγαζιών, παρουσιάζουν αύξηση της ζήτησής τους. Όπως και στην αγορά φρούτων, έτσι και στην αγορά λαχανικών, οι παραγγελίες μέσω διαδικτύου δεν κατέχουν μεγάλο μερίδιο της αγοράς, όμως σε σύγκριση με το 2017 αυξήθηκαν κατά 46,5%.



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ) (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)



Το ακριβότερο δίκτυο διανομής μετά το διαδίκτυο, αποτελούν οι υπεραγορές και τα σουπερμάρκετ, ενώ τα παραδοσιακά καταστήματα – μανάβικα είχαν κατά μέσον όρο τις χαμηλότερες τιμές.



Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων (ΜΑΡΑ) (Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης)

Ε.2 Τιμές λιανικής πώλησης

Οι τιμές λιανικής αλλάζουν διαχρονικά στα φρούτα και τα λαχανικά. Ενδεικτικά, σε γνωστή αλυσίδα σουπερμάρκετ της Ισπανίας οι τιμές, την 1^η εβδομάδα Οκτωβρίου 2019, διαμορφώνονται ως εξής:

Φρούτα

Ακτινίδιο: 3,69 ευρώ/κιλό (Νέας Ζηλανδίας)

Βιολογικό Ακτινίδιο: 6,83 ευρώ/κιλό (Νέας Ζηλανδίας)

Μπανάνα: 1,23 ευρώ/κιλό

Πορτοκάλι: 1,4-2,59 ευρώ/κιλό

Σαγκουίνι: 1,99 ευρώ/κιλό

Νεκταρίνι: 1,45 ευρώ/κιλό

Ρόδι: 1,99 ευρώ/κιλό

Μήλο: 1,59-1,79 ευρώ/κιλό

Αχλάδι: 1,99 ευρώ/κιλό

Ροδάκινο: 1,99 ευρώ/κιλό

Σταφύλι κόκκινο: 1,99 ευρώ/κιλό

Σταφύλι πράσινο: 2,19-3,70 ευρώ/κιλό

Αβοκάντο: 3,59 ευρώ/δύο τεμάχια

Τομάτα: 1,49-1,99 ευρώ/κιλό

Τομάτα Mar Azul: 3,79 ευρώ/κιλό

Λεμόνι: 2,49 ευρώ/κιλό



Λαχανικά

Κρεμμύδι: 0,79 ευρώ/κιλό
Πατάτα: 1,49 ευρώ/κιλό
Μελιτζάνα: 1,19 ευρώ/κιλό
Κολοκύθα: 0,99 ευρώ/κιλό
Κολοκυθάκια: 1,29 ευρώ/κιλό
Μπρόκολο: 1,39 ευρώ/κιλό
Κουνουπίδι: 2,29 ευρώ/κιλό
Σπαράγγια: 7,56 ευρώ/κιλό
Σκόρδο: 4,5 ευρώ/κιλό
Αγγούρι: 1,82 ευρώ/κιλό
Πιπεριά πράσινη: 1,85 ευρώ/κιλό
Πιπεριά κόκκινη: 1,49 ευρώ/κιλό
Καρότο: 0,69-2,48 ευρώ/κιλό

Προϊόντα 4ης γκάμας

Σαλάτα (σπανάκι, κόκκινο μαρούλι, πράσινο μαρούλι, ρόκα): 0,99 ευρώ/100γρ
Σαλάτα με λαχανικά και ξηρούς καρπούς: 2,89 ευρώ/180γρ
Σπανάκι: 1,45 ευρώ/125γρ



ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο της γεωργίας στην Ισπανία ρυθμίζεται με το Βασιλικό Διάταγμα 1201/2002 της 20^{ης} Νοεμβρίου, με το οποίο θεσμοθετείται η γεωργική παραγωγή.



Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Z.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση –προσφορά.

Όπως και στην πλειοψηφία των προϊόντων, έτσι και στην αγορά των φρούτων και των λαχανικών, ιδιαίτερης σημασίας είναι η καλή σχέση μεταξύ τιμής και ποιότητας.

Τα τελευταία έτη, οι Ισπανοί καταναλωτές γίνονται πιο κοινωνικά και οικολογικά ευσυνείδητοι, αγοράζοντας προϊόντα, τα οποία είναι βιολογικής καλλιέργειας αλλά και πιο φιλόξενα ως προς το περιβάλλον.

Z.2 Προοπτικές ελληνικών προϊόντων

Παρά το γεγονός ότι στην Ισπανία η ζήτηση για λαχανικά και φρούτα έχει μειωθεί τα τελευταία έτη, ορισμένα προϊόντα τα οποία καλλιεργούνται στην Ελλάδα θα μπορούσαν να εισέλθουν στην αγορά της Ισπανίας και να επιλεχθούν από τους εδώ καταναλωτές λόγω της υψηλής ποιότητας.

Το ελληνικό ακτινίδιο ήδη κατέχει σημαντικό μερίδιο της αγοράς, αφού η Ελλάδα αποτελεί τον τέταρτο μεγαλύτερο εξαγωγέα στην Ισπανία, μετά τη Νέα Ζηλανδία, την Ιταλία και το Βέλγιο (το τελευταίο μέσω της Zespri) ενώ και το συγκεκριμένο φρούτο φαίνεται να προτιμάται ιδιαίτερα από τους Ισπανούς καταναλωτές.

Επιπλέον προϊόντα που οι Έλληνες αγρότες θα μπορούσαν να εξάγουν στην εδώ αγορά είναι το κρεμμύδι, τα πράσινα φασόλια, τα κολοκυθάκια και η τομάτα, των οποίων οι εισαγωγές παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση την τελευταία πενταετία.



Η. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων: <https://www.mapa.gob.es/es/>

Ομοσπονδία Ισπανικών Ενώσεων Παραγωγών και Εξαγωγέων Φρούτων,
Λαχανικών και Φυτών (FEPEX):

<https://www.fepex.es/home.aspx>

Αναζήτηση των επιχειρήσεων-μελών:

https://www.fepex.es/ext/buscador-empresas-asociadas.aspx_en

Διεθνής Έκθεση Φρούτων και Λαχανικών (Fruit Attraction)

<https://www.ifema.es/fruit-attraction>

Ισπανικό Ίδρυμα Διατροφής (FEN):

<http://www.fen.org.es/>

ASEDAS, Ισπανική Ένωση Επιχειρήσεων Διανομής και Σουπερμάρκετ

<http://www.asedas.org/>

+34 91 429 89 56

direc.general@asedas.org

ACES, Ένωση Ισπανικών Αλυσίδων Σουπερμάρκετ

<http://www.asociacionsupermercados.com>

+34 91 185 68 58

aces@asociacionsupermercados.com